

DERINIMO PAŽYMA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS NAUJOS KARTOS JUDRIOJO RYŠIO (5G) PLĖTROS 2020–2025 M. GAIRIŲ PATVIRTINIMO“ PROJEKTO

LIETUVOS RESPUBLIKOS
VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
2020-03-03 Nr. 6-2287
DOKUMENTAS PASIRASYTAS
ELEKTRONINIŲ PARAŠŲ
2020-03-03 Nr. 2-1041

Pastabas ir (arba) pasiūlymus pateikusių asmenų, institucijų pavadinimas arba vardas, pavardė	Pastabos ir (ar) pasiūlymai, į kuriuos nebuvo atsižvelgta ar atsižvelgta iš dalies	Argumentai, kodėl neatsižvelgta ar atsižvelgta iš dalies į pastabas ir pasiūlymus
Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos 2019-12-18 raštas Nr. 3-1815	<p>Šiuo Nutarimo projektu siūlomų patvirtinti Gairių 43 punkte nurodoma, kad yra svarbu įvertinti būsimą elektros energijos poreikį judriojo ryšio, įskaitant 5G, sistemoms aprūpinti, taip pat galimus elektros energijos tiekimo šaltinius, paskirstymo tinklą, kitus svarbius techninius parametrus. Siūloma atlikti išsamų vertinimą ir pasiūlyti įmanomus taikyti tvarius, kompleksinius sprendimus, kurie užtikrintų patikimą judriojo ryšio, įskaitant 5G, tinklų veikimą. Gairių 1 priede numatyta 2.8 priemonė – nustatyti elektros energijos tiekimo poreikį judriojo ryšio sistemoms, įskaitant 5G ir pasiūlyti įmanomus kompleksinius sprendimus.</p> <p>Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos įgyvendinimo priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gruodžio 5 d. nutarimu Nr. 1210 (toliau – Priemonių planas), numato tikslus, uždavinius ir kompleksines priemones siekiant didinti energetikos sektoriaus patikimumą, konkurencingumą, poveikio klimato kaitai ir aplinkos oro taršos mažinimą. Priemonių plane numatytas 1.1.1 uždavinys – didinti vietinę elektros energijos gamybą iš atsinaujinančių energijos išteklių. Taip pat numatyti tikslai, uždaviniai ir priemonės elektros energetikos sistemos patikimumui didinti. Atskiri uždaviniai ir priemonės, skirtos judriojo ryšio operatoriams, Priemonių plane nėra numatyti.</p> <p>Energetikos ministerija nedalyvavo Susisiekimo ministerijos kanclerio 2019 m. kovo 12 d. potvarkiu Nr. 4-7 „Dėl darbo grupės sudarymo“ sudarytos darbo grupės, kuri svarstė / rengė Nutarimo projektą, darbe. Manome, kad siūlomos 2.8 priemonės tikslingumas kol kas nėra tinkamai išanalizuotas ir nustatytas. Taip pat 2020 metams nenumatyti reikiami ištekliai išsamiam</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Gairių priemonių plane (toliau – priedas) numatyta 2.8 priemonė iš esmės ir numato galimybę kartu su judriojo ryšio operatoriais (priemonę įgyvendinti numatyta Energetikos ministerijai kartu su judriojo ryšio operatoriais) nustatyti tvarias ir pažangias judriojo ryšio sistemų aprūpinimo elektros energija priemones. Kaip žinia, ryšio sistemų veikimas tiesiogiai priklauso nuo elektros energijos tiekimo patikimumo, todėl tai neabejotinai didelės reikšmės sprendiniai, nuo kurių priklausys ir ryšio sistemų veikimo patikimumas.</p> <p>Manome, kad netikslinga išbraukti šią priemonę ir vėliau ją vėl svarstyti ir rengti Vyriausybės nutarimo pakeitimus siekiant šią priemonę įtraukti į Gairių priemonių planą. Šią priemonę aktualu pradėti vykdyti (t. y. ieškoti patikimų elektros energijos šaltinių) jau šiandien, nes, pradėjus diegti naujos kartos judriojo ryšio tinklus, planavimo darbus vykdyti bus per vėlu.</p>

	<p>vertinimui, kurių reikalautų pasiūlyta 2.8 priemonė. Pačių judriojo ryšio operatorių nuomonė, jų pasirengimas 2020 metais atlikti arba dalyvauti atliekant tokį išsamų vertinimą, taip pat nenustatyti. Užsienio judriojo ryšio operatorių atliktų panašių vertinimų analizė rodo, kad elektros energijos poreikio padidėjimo / sumažėjimo 5G ryšiui užtikrinti įverčiai skiriasi ženkliai, priklauso nuo diegiamų / planuojamų diegti konkrečių technologinių sprendimų ir kol kas nėra pakankamai tikslūs / patikimi, kad valstybė galėtų jau dabar spręsti dėl kompleksinių priemonių. Todėl siūlome 2.8 priemonę iš Nutarimo projekto išbraukti ir dėl jos tikslingumo spręsti ateityje atnaujinant Priemonių planą. Šiuo metu laikytume tikslingu pasiūlyti judriojo ryšio operatoriams patiems atlikti elektros energijos poreikio 5G ryšiui užtikrinti vertinimus ir palaikyti su jais konstruktyvų dialogą.</p>	
<p>Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2019 m. gruodžio 18 d. raštas Nr. (1.6E)2T-1354</p>	<p>7. Atsižvelgiant į Gairių 48 punkto nuostatas, siekiant aiškumo siūlytina Priemonių plano 2.9 papunktyje konkrečiai nurodyti, kokias teises priemones siūloma parengti ir įgyvendinti.</p>	<p>Neatsižvelgta. Konkrečių teisėkūros priemonių numatytam tikslui pasiekti darbo grupė, sudaryta iš elektroninių ryšių rinkos dalyvių, rinkos reguliuotojo ir susijusių valstybės institucijų, šiuo metu neidentifikavo, tačiau sutarė dėl poreikio ir svarbos šių priemonių ieškoti Gairių įgyvendinimo periodu. Įgyvendinant šią priemonę numatoma vykdyti viešąsias konsultacijas ir diskutuoti su susijusiomis valstybės institucijomis, elektroninių ryšių rinkos ir kitų pramonės šakų atstovais. Manome, kad tokio pobūdžio strateginiame dokumente netikslinga apsiriboti siaura konkrečia priemone, atsižvelgiant į elektroninių ryšių rinkos ir technologinių pokyčių dinamiką.</p>
<p>Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos 2019 m. gruodžio 6 d. raštas Nr. (37.6)1B-3822</p>	<p>3. Gairių priedo 2.9 papunktyje nurodytas neįvardintų teisinių priemonių parengimas ir įgyvendinimas negali būti laikomas Gairių įgyvendinimo priemone. Skirtingai nei kitų Gairių priede numatytų priemonių atveju, nėra aiškus nei Gairių priedo 2.9 papunktyje nurodytos priemonės turinys, nei jos įgyvendinimo būdai. Šios priemonės poreikis ir turinys Gairių 48 punkte iš esmės paaiškinamas tik tuo, kad „numatoma skatinti inovatyvių ir pažangių technologinių sprendimų taikymą“ ir, kad „reikia</p>	<p>Neatsižvelgta. Žr. žymą prie Teisingumo ministerijos pasiūlymo.</p>

	<p>užtikrinti pažangiausių judriojo ryšio sprendimų įgyvendinimą Lietuvoje“.</p> <p><...> siūlytina arba atsisakyti Gairių priedo 2.9 papunktyje nurodytos priemonės (atitinkamai išbraukiant Gairių 48 punkte skliausteliuose esantį teiginį), arba aiškiai nurodyti, kokių elektroninių ryšių teisę atitinkančių konkrečių veiksmų turi būti imamasi, atitinkamai įtraukiant ir viešųjų judriojo ryšio tinklų ir (ar) paslaugų teikėjus, o priemonės poreikį detalizuoti ir pagrįsti Gairių 48 punkte.</p>	
<p>Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2020-02-07 raštas Nr. ((27.18E-02)-5K-1919068)-6K-2000773</p>	<p>1. Lietuvos Respublikos naujos kartos judriojo ryšio (5G) plėtros 2020-2025 m. gairių (toliau – Gairės) 25, 26, 27, 28 punktuose ir priemonių plano (toliau – Gairių planas) 1.9 papunktyje siūloma Finansų ministerijai kartu su kitomis institucijomis ir judriojo ryšio operatoriais iki 2020 m. II ketv. inicijuoti teisinio reguliavimo pakeitimus, kurie sudarytų skaidrias ir vienodas sąlygas judriojo ryšio infrastruktūrai įrengti valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausančiuose nekilnojamojo turto objektuose (pastatuose, pvz. ant pastatų stogų, taip pat inžineriniuose statiniuose ar jų dalyse).</p> <p>Finansų ministerijos, kaip institucijos, atsakingos už valstybės turto bendros politikos formavimą, nuomone teisinio reguliavimo pakeitimai neturėtų būti siejami su valstybės ar savivaldybių nekilnojamojo turto (statinių, pastatų ar jų dalių) valdymu, naudojimu ir disponavimu juo. Instituciniuose pasitarimuose dėl Gairių projekto esame minėję, kad valstybės/savivaldybės nekilnojamojo turto nuoma nėra tinkamas būdas infrastruktūrai įrengti, nes 5G ryšiu naudosis ne tik turto valdytojas, kuris nuomotų nekilnojamojo turto objektą (jo dalį), bet ir kiti ryšio vartotojai. Atsižvelgus į tai, kad Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo (toliau – Turto valdymo įstatymas) 1 straipsnio 1 dalis sudaro sąlygas, valstybės/savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarką ir sąlygas nustatyti specialiuose įstatymuose, siūlome specialiaame Lietuvos</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Susisiekimo ministerijos darbo grupė, kuriai buvo pavesta parengti Gaires, identifiko nurodytą sritį kaip problemą, kuri labai riboja judriojo ryšio plėtrą Lietuvoje, ir suplanavo Gairių priemonių plano 1.9 papunktyje numatytą priemonę. Finansų ministerija pateikė bendro pobūdžio informaciją dėl siūlomos priemonės įgyvendinimo ir rezultatų. Manome, kad šis klausimas reikalauja išsamesnės analizės ir reikalingų sprendimų, kad Gairėse įvardytos kliūtys būtų pašalintos.</p>

	<p>Respublikos elektroninių ryšių įstatyme nustatyti nekilnojamųjų daiktų servituto teisinį reguliavimą, kuris supaprastintų galimybes įrengti 5G infrastruktūrą bet kuriam savininkui (ne tik valstybei ar savivaldybėms) priklausančiuose nekilnojamojo turto objektuose. Manome, kad už šios priemonės įgyvendinimą atsakingu vykdytoju turėtų būti institucija, kurios kompetencijos sritis apima elektroninių ryšių reguliavimą.</p>	
	<p>2. Nemanome, kad būtų tikslinga svarstyti pateiktą siūlymą nustatyti judriojo ryšio operatoriams, diegiantiems 5G ryšio sistemas, galimybę taikyti MTEP lengvatą, nes tai būtų nesuderinama su MTEP lengvatos tikslais. Taikant MTEP lengvatą įmonės skatinamos vykdyti MTEP veiklą ir vykdant tą veiklą pasiektus rezultatus panaudoti įmonės veikloje pajamų uždirbimui. Tais atvejais, kai įmonės savo veikloje diegia kitų įmonių sukurtas technologijas, taikoma kita pelno mokesčio lengvata, suteikianti galimybę investicijų į Pelno mokesčio įstatymo 46¹ straipsnyje nustatytus reikalavimus atitinkantį ilgalaikį turtą suma susimažinti apmokestinamąjį pelną iki 100 proc. Jeigu investicijų suma viršija per mokestinį laikotarpį apskaičiuotą apmokestinamąjį pelną, viršijanti investicijų suma gali būti perkeliama už vėlesnius keturis vienas po kito einančius mokestinius laikotarpius apskaičiuotoms apmokestinamojo pelno sumoms sumažinti.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu galiojančios pelno mokesčio lengvatos užtikrina palankias apmokestinimo sąlygas naujausias technologijas įsidediančioms įmonėms, siūlome atsisakyti Gairių 44 ir 45 punkto ir Gairių plano 2.6 punkto. Taip pat siūlome atitinkamai patikslinti Gairių 45 punktą ir Gairių plano 2.7 punktą išbraukiant žodžius „mokestinių lengvatų“ ir paliekant tolesniam svarstymui tik kitas finansines paskatas.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Gairių 44 ir 45 punkte (Gairių priemonių plano 2.6 papunktyje) pagal Finansų ministerijos išaiškinimą ir pasiūlymą atsisakyta MTEP lengvatos vertinimo, tačiau palikta galimybė su suinteresuotais asmenimis (ryšio operatoriais) aptarti ir įvertinti Pelno mokesčio įstatyme numatytą mokestinės lengvatos taikymą, skirtą investicijų sąnaudoms mažinti. Manome, kad numatytas vertinimas ir jo aptarimas su ryšio operatoriais padėtų geriau suprasti ir vienodai taikyti Pelno mokesčio įstatymo nuostatas, vykdant investicinius projektus, ir kartu galėtų paskatinti numatyti didesnes investicijas į 5G ryšio technologijos diegimą ir plėtrą. Pagal pasiūlymą patikslintas Gairių 46 punktas ir Gairių priemonių plano 2.7 papunktis, numatant įvertinti kitas finansines paskatas.</p>
<p>Lietuvos kabelinės televizijos asociacijos 2019 m. gruodžio 16 d. raštas Nr. 65</p>	<p>Lietuvos kabelinės televizijos asociacija (toliau – LKTA) susipažino su Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos pateiktomis viešai konsultacijai Lietuvos Respublikos naujos kartos judriojo ryšio (5G) plėtros 2020-2025 m. gairių projektu (toliau – projektas) ir teikia šias bendras pastabas.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Gairių projekto tikslas yra spartinti ir efektyvinti būtent judriojo ryšio pažangiausių technologijų sistemų, tinklų diegimą, tačiau, atsižvelgiant į tai, kad tam tikrų elektroninio ryšio tinklo elementų diegimas aktualus ir fiksuoto ryšio paslaugas teikiantiems ūkio</p>

	<p>1. Dėl nevienodų kitų infrastruktūrų panaudojimo sąlygų LKTA, primena, kad direktyva (2014/61/ES), kuria nustatoma, kaip turi būti mažinama el. ryšių tinklų (ERT) vystymo kaštai – panaudojant tam tinkamas kitas fizines infrastruktūras. Šiuo tikslu yra pakeistas ERĮ ir RRT Taisyklės. Pabrėžtina, kad ši direktyva yra neutrali įvairių el. ryšių infrastruktūrų požiūriu ir taikoma visų technologijų tinklams (ir judriojo/mobiliems ir stacionariems). Tuo tarpu gairėse numatomas tik 5G vystymui kitose tinkamose fizinėse infrastruktūrose reikalingi teisės aktų papildymai. Neaišku, ar mobilaus ryšio operatoriai galės pasinaudoti suteiktomis lengvatomis įrengiant tinklus kitose infrastruktūrose gerinant ir plėtojant 3G ar 4G tinklus, nors yra numatytos galimybės subnuomoti gautos vietas antenų talpinimui (gairių 28 p.). Siekiant technologinio neutralumo, vystant 5G plėtrą neturi būti pamiršti ir stacionarūs tinklai, todėl gairių 24 – 30 punktuose ir/ar Priedo 1.8. – 1.11 papunkčiuose būtina pažymėti, kad nurodyti teisės aktų pakeitimai turėtų sudaryti analogiškas sąlygas panaudoti kitas fizines infrastruktūras visiems operatoriams.</p>	<p>subjektams, šis subjektų ratas išplėstas ir Gairių priemonių plano 1.10 ir 1.11 priemonės skirtos visų technologijų tinklų ryšio operatoriams, teikiantiems paslaugas tiek judriuoju, tiek fiksuoto ryšio tinklu.</p>
	<p>2. Dėl finansinių, mokestinių lengvatų.</p> <p>Gairių projekte numatytos mokestinės lengvatos, kurios suteikiamos tik 5G operatoriams. LKTA mano, kad taip neturėtų būti, nes bus iškraipoma konkurencija, o mokestinių lengvatų teikimas tik vienai specifinei grupei galimai būtų valstybės pagalba, apie kurią būtina informuoti Europos sąjungos institucijas.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Gairių priemonių plano 2.7 papunktyje numatyta – <i>Įvertinti galimybę taikyti ryšio operatoriams, diegiantiems 5G ryšio sistemas, kitas finansines paskatas.</i> Manome, kad šis vertinimas bus kompleksinis, atliktas įvertinant visus teisinius, konkurencinius aspektus, tarp jų ir valstybės pagalbos klausimus.</p> <p>Kaip minėta pirmiau, Gairių paskirtis – skatinti ryšio operatorius diegti pažangiausią šiuo metu judriojo ryšio technologiją, o ES valstybės narės pačios sprendžia dėl priemonių, kurios taip pat gali būti ir finansinės, ir mokestinės.</p> <p>Manytina, kad 5G ryšio sistemas iš esmės gali diegti visi ryšio operatoriai, tačiau 5G ryšio paslaugos teikėjais, manytina, bus judriojo ryšio operatoriai (visi atitinkamos rinkos dalyviai), todėl abejojame, kad galėtų būti iškraipyta konkurencija atitinkamoje el. ryšių rinkoje.</p>
	<p>3. Dėl virtualių operatorių.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p>

	<p>Gairėse numatyta daug priemonių padėsiančių vystyti 5G tinklus ir „.....užtikrinti, kad 5G ryšio sistemų ir tinklų plėtra būtų vykdoma efektyviausiu būdu, t. y. siekiant ekonomiškai efektyviai panaudoti investicijas ir jų pagrindu sukurti kuo didesnę pridėtinę vertę.....“, tačiau įgyvendinus gairėse numatytas priemones, LKTA manymu, bus sukurta situacija, kad 5G tinklus vystantys ūkio subjektai nepagrįstai įgis konkurencinį pranašumą prieš fiksuoto el. ryšio tinklų operatorius, ypač tuos, kuriuos atstovauja LKTA. Didžioji dalis LKTA narių yra vidutiniai ir maži operatoriai, kurie įprastai veikia regioninėje rinkoje. Tokie operatoriai neturi nei finansinių, nei technologinių pajėgumų savarankiškai vystyti tokias brangias technologijas kaip 5G. Tačiau šie operatoriai yra pasirengę siūlyti įvairias elektroninių ryšių, visuomenės informavimo bei informacinės visuomenės paslaugas taip prisidedami prie konkurencijos ir vartotojų pasirinkimo didinimo. Kad jie galėtų efektyviai konkuruoti su didžiaisiais operatoriais, jiems yra reikalinga prieiga prie 5G infrastruktūros. LKTA siekdama skatinti konkurenciją siūlo į Gairių tekstą įtraukti nuostatas, kad 5G radijo dažnius (kanalus) gausiantiems operatoriams būtų nustatomas įpareigojimas suteikti prieigą prie 5G infrastruktūros virtualiems operatoriams, kurie galėtų teikti paslaugas bendrai su jos savininkais naudojant 5G infrastruktūrą.</p>	<p>Ryšių reguliavimo tarnyba, pagal kompetenciją skirdama reikalingas radijo dažnių juostas (kanalus), atitinkamuose dokumentuose nustato šių radijo dažnių naudojimo sąlygas, o rengdama šiuos dokumentus vertina visus gautus pasiūlymus. Abejotina, ar siūlomas įpareigojimas galėtų turėti įtakos 5G ryšio ankstesniam įdiegimui ar efektyvesnei plėtrai. Šiuo metu galiojantis teisinis reguliavimas sudaro sąlygas komerciniais pagrindais derėtis dėl minimos prieigos prie judriojo ryšio tinklo suteikimo. Todėl Susisiekimo ministerijos darbo grupė, rengdama Gairių projektą, tokios priemonės nesvarstė.</p>
LR piliečio siūlymas	<p>Kiekvienas organas skleidžia tam tikrą dažnį. Kiekvieno organo veiklą įtakoja Saulės ir Mėnulio padėtis kūno atžvilgiu ir kūno kryptis planetos sukimosi ir magnetinio lauko atžvilgiu. Lietuva gali pradėti kurti mokslą, kaip nukreipti elektromagnetinį lauką per įrenginius (keisti įrenginių IP adresus) ir keisti įrenginių dažnį pagal žemės sukimąsi (šviesų ir tamsų paros metą), kad stiprėtų žmonių sveikata, orai planetoje rimtų ir gyvoji gamta klestėtų. Tam reikia, kad kiekvienas įrenginys skleistų bangas vartotojo nurimimo dažniu t. y. dieną stiprintų veiklą (simpatinę nervų sistemą), o naktį miegą (parasimpatinę nervų sistemą). Žmogus sveiksta, kai jo pojūčiai (uoslė, lytėjimas, skonis, regėjimas ir klausa) šviesiu paros metu stebi arba kuria, rankos ir</p>	<p>Neatsižvelgta. Gairių projekto tikslas yra spartinti ir efektyvinti pažangiausių judriojo ryšio technologijų sistemų, tinklų diegimą. Piliečio pasiūlymas sukurti sveikatinimo mokslą nėra šio dokumento objektas.</p>

	<p>kojos juda, o naktį pojūčiai susitraukia ir kūnas nurimsta. <u>Todėl Lietuvos respublikos naujos kartos judriojo ryšio (5G) plėtros 2020-2025 m. gairėse turėtų būti iškeltas tikslas sukurti mokslą “Mobiliojo ryšio dažniai žmogaus sveikatai stiprinti”. Atsakingu vykdytoju paskirti Lietuvos Sveikatos mokslų universitetą.</u></p>	
LR piliečio siūlymas	<p>Taikyti atsargumo principą, atidedant jau HN 80:2015 nustatytų leistinų verčių didinimą, bevielio 5G ryšio plėtojimą, ryšio tinklų tankinimą, kol nebus patvirtinti numatomų dažnių taikymo saugumo žmonių sveikatai (aplinkai) tyrimai.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Toks siūlymas prieštarauja 5G ryšio plėtros gairių tikslui. Neturime pagrindo abejoti, kad kompetentingos institucijos, atsakingos už Europos Sąjungos ir Lietuvos sveikatos politiką, tinkamai išnagrinėjo, pagrindė ir sureguliojo elektromagnetinio lauko ribines vertes, todėl nėra jokio pagrindo stabdyti technologijų progreso, kuris, numatoma, kaip tik gali prisidėti prie piliečių sveikatos apsaugos.</p>